

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 117. — ŠTEV. 117.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 19, 1922. — PETEK, 19. MAJA, 1922.

VOLUM E XXX. — LETNIK XXX.

VELIKO RAZBURJENJE V CHICAGU

V CHICAGU JE BIL ZOPET ZA NETEN NOV POŽAR V NEKI APARTMENT HIŠI. ROJ PROTI STAVBINSKI ORGANIZACIJI. POVELJE POLICIJSKEGA NAČELNIKA. 16,000,000 DOLARJEV ZAVAROVALNINE.

Chicago, Ill., 18. maja. — John Miller, ki je baje vozil morilni avtomobil, iz katerega sta bila ustreljena dva policista, je baje podal priznanje, v katerem je rekel:

Charles Daudzavski, alias Fednik in "Floater" Stanley sta me naprosila naj ju odpeljem k nekemu novemu poslopiju, kjer se je delalo na temelju plačilne odločbe sodnika Landisa. Neki policist ju je ustavil in Daudzavski je ustrelil na policista, ko ga je slednji hotel preiskati. Nato smo se odpeljali naprej.

Policija trdi, da je ustrelil Daudzavski pozneje še nekega nadaljnega policista, poročnika. Nato so vsi trije pobegnili ter pustili avtomobil in Miller je pozneje prijavil svoj avtomobil kot ukradenega. Policija domneva, da ne govori Miller, ki je v osamljeni celici, resnice in da si je najbrž izmislil imena, katerega je navedel. Kljub temu pa išče policija dotična dva.

Pričakovati je da se bo še danes zahtevalo od velike porote dvigovanje obtožb proti štirim nadaljnim osebam v boju proti domnevanim izgredom stavbinskih organizacij. Med temi je tudi ena ženska žena Millerja. Ona je baje priznala, da se je z doma Millerja vzpirjalno izlete, kojih cilj je bila bombardiranje poslopij.

Neka nadaljna velika apartment hiša je bila uničena od ognja in požarni zastopnik mesta High, je rekel, da je prepričan, da gre tudi v tem slučaju za dejanje osvete od strani stavbinskih organizacij proti odločitvi Landisa.

NUNE ODVEDLE BOGATO STARKO.

Dunaj, Avstrija, 18. maja. — Listi so priobčili značilno povest iz Uzhoroda v karpatski Rusiji, ki predstavlja sedaj del Čehoslovaške. V vasi Minaj, v bližini Uzhoroda je živel neka stara vdova, po imenu Popanji, ki je dosegla častljivo starost štiri in osemdeset let ter postala že nekoliko otročja. Naenkrat pa je ta stara žena izgubila, ne da bi kdo vedel, kaj se je prav zaprav zgodelo z njo.

Policija je konečno dognala, da so staro ženo, ki je bila precej bogata, odvedli z avtomobilom dve ukrajinski nuni iz bližnjega samostana ter jo spravili k pravnemu zastopniku dotičnega samostana. Tam se jo je pregovorilo, da je podpisala povelje, da je zapustila celo svojo premoženje nuni, ki so s svoje strani obljubila, da bodo dale čitati vsako leto po trideset maš za izveličanje duše bogate starke.

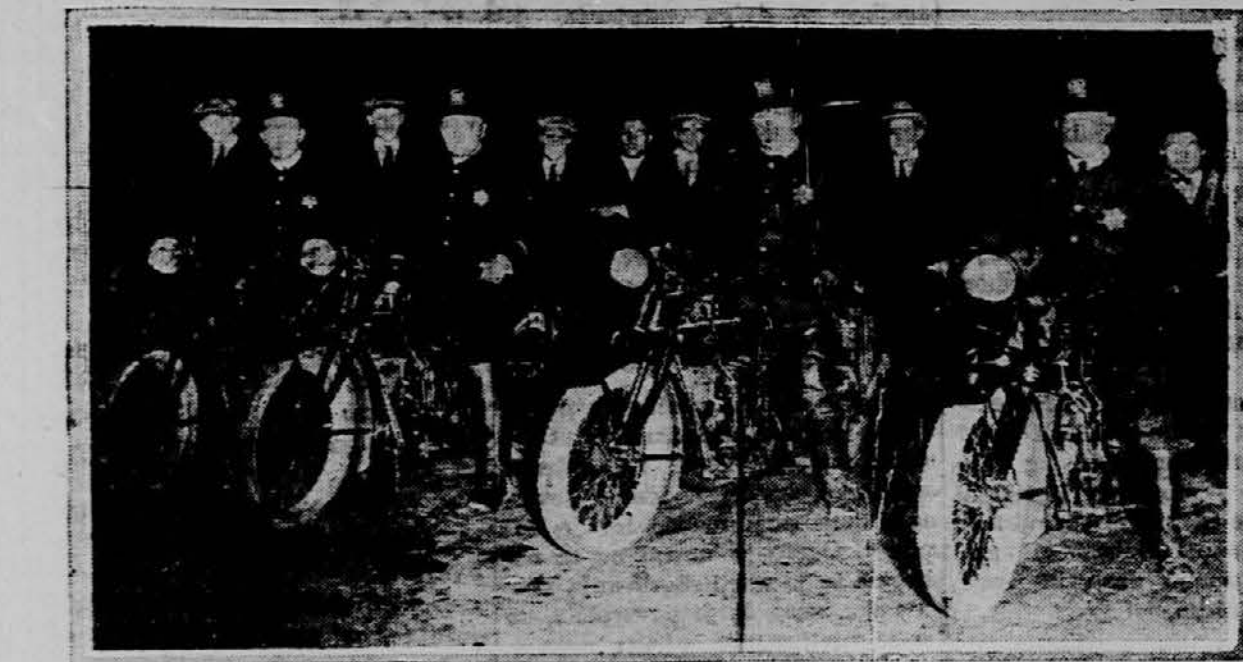
Izlet v Jugoslavijo.

Kdor hoče potovati v Jugoslavijo, naj si izbere parnik "Paris". Iz New Yorka odpluje kot izletniški parnik za Jugoslavo dne 14. junija. Jugoslovonom bodo na razpolago kabine z dvema, štirimi ali kvečjem šestimi posteljami. Vožnja preko morja je samo šest do sedem dni. Deseti dan ste že lahko v Ljubljani. Jugoslovanskim potnikom bo kompanija dala v Parizu brezplačen obed. Iz Pariza v Trst se bodo odpeljali s posebnim vlakom. S parnikom "Paris" odpotuje tudi vodja tiskarne "Glas Naroda", Mr. Ludvik Benedik.

Velika ugodnost.

Z velikim brzoparnikom
BERENGARIA
(52,000 ton),

ki odpluje 30. maja, bo zastopnik Cunard proge spremljal potnike do Ljubljane. Za varnost prtljage bo vse preskrbljeno. Iz New Yorka do Ljubljane samo 9 dni. Cena iz New Yorka do Ljubljane \$110.00 in \$5.00 vojnega davka. Frank Sakser State Bank.

K NEMIROM V CHICAGU.

Slika nam kaže policiste na motornih kolesih, ki so pripravljeni vsak čas izpolniti povelja policije.

ADAM IN EVA V MODERNI OBLIKI

Zakonski par hoče dokazati, da je mogoče živeti tudi brez blagov civilizacije.

Boston, Mass., 18. maja. — Mr. in Mrs. Karol A. Sutter se bosta v soboto poslovila od civilizacije dvajsetega stoletja ter se zakopala, oblečena le v obleko, katero je narava podarila človeku, v divjino države Maine, kjer hočeta za dobo šestih tednov doprinesei dokaz da lahko ljudje še sedaj živijo kot v paradizu, to je daleč proč od kulture ter pomočkov moderne civilizacije. Oba bosta planila v gozdove brez ozira na vremenske razmere, brez obleke, živili orežja ali ognja, kar najbrž pomeni toliko, da ne bosta vzela s seboj niti ene užgalice.

Sutter je star sedem in dvajset let in njegova žena tri in dvajset let. Slednja je majhne postave ter ne dela utisa močne ženske, a je v resnici močna in utrjena kot njen mož. V to pustolovstvo se podaja z navdušenjem, katero je opaziti pri njenih tovarišicah le takrat, kadar jim je privedel pomen iz Pariza novo obleko ali kadar se prilizujejo svojim možem, da izprosi od njih denar za nov spomladanski klobuk.

Načrt, katerega sta sestavila oba mlada človeka, vključuje marsikateri riziko, kajti ozemlje, katero si je par izbral za svoj eksperiment, se nahaja v centralnem distriktu severnega dela države Maine ter je tako divje kot je bilo ob časih, ko so Indijanci z lokom in tomakavkom blodili po pragozdovih svoje domovine. Ozemlje je absolutno neobljudeno ter še vedno polno divjih zveri. Zakonski par Sutter pa je vaje življenja v gozdovih, ter ve, kako varovati se in preživljati, daleč proč od policije, mesarjev, pekarn in delikatesen-prodajalcev.

Ker so noči v Maine v tem letnem času še zelo mrzle, si bosta morala preskrbeti hitro kako obleko, če nočeta zmrzniti, vendar pa izjavljajo, da znata napraviti dobro obleko iz notranje skorje getovih dreves. Kar se tiče hrane, jim bo delalo to manj težav, ker je dosti rib in divjačine, katero bosta lovila z pastmi in orožjem, katero bosta izdelala sama.

JEKLARSKI MAGNATI PRI PREDSEDNIKU.

Washington, D. C., 18. maja. — Danes se bo vršil pri predsedniku Hardingu banket, katerega se bodo vdeležili lastniki dvajsetih jeklarskih podjetij.

(Kako pa bi bilo, če bi enkrat predsednik povabil na večerjo par ubogih par, ki se znoje v jeklar-

FRANCIO JE TREBA SPRAVITI H PAMETI

Ameriški finančnik pravi, da je položaj v Nemčiji kritičen. Francija naj popusti.

Washington, D. C., 1. maja. — V nekem kabelskem sporočilu, katero je poslal znani ameriški finančnik Vanderlip iz Genove konferenci trgovskih zbornic Zdr. držav, je izjavil Vanderlip, da bo postal položaj v Nemčiji kritičen in da bo prišlo do velikih ljudskih uporov ki bodo posledica vedno naraščajočih cen življenjskih potrebščin, če se ne bo Francije potom primerneza in odločne državnosti prisililo do tega, da zavzame bolj pametno in razsodno stališče napram Nemčiji. Bankir je tudi navedel resne bolezni, na katerih boleha Evropa: — Fantastično pretirane odškodninske zahteve; vojaški izdatki, ki morajo spraviti iz ravnotežja vse državne proračune; neje, ki nasprotujejo vsem gospodarskim in narodnostnim principom; vladni dolгови ter gospodarska izolacija Rusije.

Vanderlip hvali stališče, katero je zavzel ameriški državni departament ter pravi, da je bila konferenca v Genovi klinika, kjer se je razkrilo bolezn Evrope, a se jih ni ozdravilo.

OSEBNA VEST.

V našem uredništvu se je zgledil rojak Mr. Walter Predovich, iz Pueblo, Colo. Citateljem našega lista je predobro znan po svojih temeljnih člankih in opisih, po svojih uspešnosti v Hočevarjevi zadevi in delavnosti ob priliki povodnji v Pueblo, Colo. Vsak, ki je imel žnjim kak trgovski opravke, ga ceni kot moža-poštenjaka. Z njegovim posredovanjem so imeli naši rokaji izza zadnje jeseni marsikatero veselo urico. Vsem ga toplo priporočamo in mu želimo srečno potovanje po Ameriki.

VOLITVE NA IRSEM.

Dublin, Irska, 18. maja. — Volitve v prosti irski državi se bodo vršile dne 16. junija ter je upati, da bo zavladal nato v deželi toliko zaželjeni in potrební mtr.

NEMCI SE SELIJO V CENTRALNO AMERIKO.

San Salvador, 18. maja. — V poročilih, ki so dospela semkaj iz Managua se glasi, da se je nekako sto nemških in nizozemskih družin naselilo za stalno v poljedelskih kolonijah v Nicaragui.

skih napravah ter dajo svojo življensko kri za par centov, katere jim plačujejo ti magnati!

VELIK POŽAR V RIMSKI BOLNICI

V zgodovinski Santo Spirito bolnici v Rimu je izbruhnil požar, ki je zahteval dvajset žrtev.

Rim, Italija, 18. maja. — Zgodaj danes zjutraj je izbruhnil usodepolen požar v zgodovinski bolnici Santo Spirito, eni najbolj starih in slikovitih dobredelnih naprav v Rimu. Polom tlaka je izoliral oddelek za kronične bolnike. Šestnajst trupel se je že potegnilo iz gorečih razvalin do polosne ure zjutraj.

V napravi se je nahajalo približno pet tisoč bolnikov, ostarelih blaznih in otrok, ki so nastajali v bolnici kot taki, umobolniki, sirotišnici in zavetišču za ostarele in bolhne.

Požar je izbruhnil malo pred polnočjo v pralnici. Izprva je izgledalo kot da je neznačen, a se je hitro razširil na sosednje oddelke, kojih vsak je vseboval po trideset kroničnih bolnikov, katerih se je vseh polastila velika panika. Kriki nesrečnih trpinov so se mešali med pokanje ognja, dočim je postalo ozračje kmalu na sičeno z dimom.

Bolniške strelnice in zdravniki so hitro spravili ljudi iz enega oddelka in trem iz nadaljnega oddelka se je posrečilo priplezati na varno.

Požarna bramba iz bližine je prihitela na lice mesta, a v trenutku prihoda požarne brambe so električne luči ugasnile, kar je še povečalo grozo položaja.

Ko so padli veliki leseni tramovi bolnice, je bilo čuti pokanje in udr se je strop ter pokopal pod seboj dvajset bolnikov. Vsak dohod je bil nemogoč.

Karabinjerji, člani kraljeve straže, strelnice in zdravniki so vzprijeli junaške napore, da rešijo nesrečneže. Pohiteli so skozi dim in ogenj ter spravili ven dvajset bolnikov, ki pa so bili že vsi mrtvi, kajti zadušili jih je dim. Več rešilcev je bilo poškodovanih. Dva oddelka sta bila uničena, a požarni brambi se je posrečilo rešiti ostala poslopja.

Župan in prefekt sta pohitela na lice mesta ter skušala pomiriti bolnike, katere se je rešilo in ki so ležali na golih tleh, predno se jih je odvedlo v druge naprave.

V kolikor je bilo mogoče ugotoviti je našlo smrt dvajset ljudi. Šestnajst trupel so že spravili iz razvalin. Štirje nadaljni bolniki so bili hudo poškodovani.

BABJA ZMAGA.

Svojo zmago pri senatnih primarnih volitvah v Pennsylvaniji pripisuje Gifford Pinchot v glavnem ženskam, ki so se zavzele zanj.

KONFERENCA JE IMELA NEKOLIKO USPEHA

DELEGATI NA GENOVSKI KONFERENCI IZJAVLJAJO, DA JE BILO SICER VELIKO IZJAVLJENJE, DA PA JE STIK Z NEMČIJO IN RUSIJO UČIN IL MARSIKAJ DOBREGA. SE STANEK MED KOMUNISTI IN PRISTAŠI GOSPODARSKEGA SISTEMA.

Genova, Italija, 18. maja. — Na seji polnega političnega komiteja konference, ki se bo vršila danes, in katere se bodo vdeležili delegati vseh tukaj zastopanih narodov, se bo najbrž konečno odobrilo načrte za sestanek izvedencev, ki naj bi v Haagu razmisljali o ruskih problemih. Jutri se bo vršila plenarna seja konference in kmalu nato se bo konferenca najbrž odgodila.

Podkomisija se je včeraj odločila za dvojne komisije v Haagu in po današnjem odobrenju se bo sporočilo načrt vladi Združenih držav, najbrž s pomočjo pisma, v katerem se bo prosilo za ameriško sovedeležbo. Včeraj odobreni dostavki naj bi začasno pogodbo glede splošnega mirovnega sklepa raztegnili tudi na osem republik, ki so zvezane z Rusijo.

Nekateri delegati so se že pripravili na povratek v svoje domače kraje. Ljudje, ki so tukaj pričakovali velikih pridobitev, v kolikor prideta pri tem vpoštev Rusija in Evropa, opozarjajo na to, da se je poleg dogovora za konferenco v Haagu določilo tudi sestanek mednarodnih bankirjev v Parizu in Londonu ter smatralo tudi začasni dogovor glede neagresivne politike za značilen uspeh. Razventega pa so tudi mnjenja, da pomenja sestanek zastopnikov dva in tridesetih narodov velik moralni uspeh, kar predstavlja največje zopetno združenje narodov v zgodovini Evrope.

Resnična narava evropskih problemov je baje stopila na dan in vršil se je prvi sestanek med pristasi komunizma ter onimi gospodarskega sistema, ki obstaja že dolgo časa v drugih deželah. Pripravilo se je pot za nadaljnje koristne konference evropskih narodov, mogoče s sodelovanjem Amerikancev, vsled česar bi se tudi lahko pričelo z gospodarsko rekonstrukcijo sveta, tako, da bi se moglo mednarodna sporna vprašanja reševati s pomočjo kongresov, ne pa topov.

Papež Pij je baje radi pospešenega konca konference opustil svoj načrt, da pošlje v Genovo svojega državnega tajnika, Monsignorja Pizzardo, da se pogaja glede papežev spomenice, tikajoče se verske prostosti in drugih vprašanj. Vatikan se bo pogajal vsled tega direktno z Rusijo.

Washington, D.C., 18. maja. — Kot se je danes avtoritativno izjavilo, je že Amerika "oficijelno" obvestila poslanika Childa, neoficijelne opazovalca na Genovski konferenci, da je ameriška vlada pripravljena lotiti se vprašanja sovedeležbe pri izključno gospodarski konferenci glede ruskega položaja. Kakorhitro je državni departament izvedel v nedeljo, da se zavzema Francija za novo konferenco izključno ekonomskega značaja, je sporočil poslaniku Childu, da odobrava ameriška vlada to misel. V tem je iskati tudi postanek govorice, da se bodo Zdr. države vdeležile konference v Haagu.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "K. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 4.10
400 kron	\$ 1.75	10,000 kron	\$40.00
500 kron	\$ 2.15		

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatici in Zadru.

50 lir	\$ 3.10	500 lir	\$27.50
100 lir	\$ 5.90	1000 lir	\$55.00
300 lir	\$16.80		

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računimo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Avstrija:

V Avstriji izvršujemo izplačila potom "Austriatische Bank" na Dunaju samo v ameriških dolarjih, katere se lahko zamenja tam jako ugodno za krome. Več pojasnila najdete nižje v tem oglasu.

V Jugoslaviji, Italiji in zasedenem ozemlju izvršujemo izplačila tudi v efektivnih dolarjih, ali z drugo besedo, v gotovem ameriškem denarju.

Na nakaznici ali v pismu naj bo vidno napisano, da se ima izvršiti izplačilo v dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačila do \$10.— po 50 centov, za izplačila od \$10.— do \$50.— po \$1.—, za izplačila, ki presegajo znesek \$50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$2.—od sto.

Ako biva naslovnik v kraju, kjer Jadrska banka nima svojega urada, da bi mu dolarje na mestu izplačala, mu jih pošlje v denarnem pismu na zadnjo pošto. To je najsigurnejši način nakazila, da dobi naslovnik resnično v roke ameriške dolarje, katere lahko potem proda, kjer mu najbolj kaže.

Od kar je Jugoslovanska vlada omejila prodajo svoje valute na "Narodno banko", pa ni posebno koristno pošiljati tja dolarje, ker se dobi v New Yorku mnogokrat za dolar več kron ali dinarjev kot v Jugoslaviji.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Dopis brez podpisa in oznake se ne prišteje. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878**POLOŽAJ V CHICAGU.**

V Chicagu, ponosni prestolici centralnih držav, je izbruhnila državljanska vojna.

Med delodajalci in delavskimi organizacijami stavbinske industrije je obstajal že dolgo časa spor, in ko nečeno sta se dogovorili obe stranki, da predložita celo zadevo v razsodbo sodniku Landisu, ki "rona" sedaj vso base-ball industrijo.

Sodnik Landis je razsodil drugače kot so pričakovali delavci ali vsaj, kot so pričakovali voditelji organizacij, spadajočih v stavbinsko stroko.

Delodajalci, opirajoč se na odločitev sodnika Landisa, so pričeli z grajenjem poslopij, a organizacije so bile proti odločitvi sodnika Landisa ter skušale, — vsaj kot se glasi, — ovirati dela.

Delavske organizacije, ki so izjavile, da se bodo porokile odločitvi sodnika Landisa, so napravile veliko napako, ko so se na ta način obvezale.

Nikakor pa niso imele prav, ko so prekršile dano obljubo ter nasprotovale odločitvi, prav kot niso imele prav premogarski baroni, ki se niso hoteli pred prvimi aprilom pogajati z delavci glede novih plačilnih lestvic.

V Chicagu sta bila umorjena, ustreljena dva policista, in podtaknen je bil ogenj v več poslopjih. Oblasti pravijo, da so to nasilje izvršili plačani in najeti tolovaji organizacij stavbinskih delavcev.

Koliko je resnice na tem, bo pokazala bodočnost. Mi hočemo govoriti o neki povsem drugi stvari.

Ko so premogarski baroni snedli svojo besedo ter se niso hoteli pogajati s svojimi parami, s čemur so izsilili izbruh stavke, ki je pahnila v nesrečo in bedo toliko premogarskih družin, niso vstale krajevne, okrajne, državne in zvezne oblasti ter rekle premogarskim baronom-miljonarjem:

— Vi morate držati svojo besedo ter se pogajati z delavci.

Ko pa niso bili voditelji stavbinskih organizacij zadovoljni z ukazom sodnika Landisa in ko je prišlo vsled tega do izgrede, je takozvani meščanski odbor v Chicagu takoj spravil skupaj milijone, namenjene za boj proti organiziranim delavcem.

Napovedalo se je faktično državljansko vojno, in zvezne oblasti se niti ne ganejo, dočim so odhajali vlak za vlakom v West Virginijo, polni zveznega vojaštva, ko so hoteli tamošnji premogarji zavarovati svoje družine pred nasiljen najetih banditov in lopovov premogarskih baronov.

V tem tiči razlika, katero smo hoteli omeniti.

Kakorhitro zagreši kaka delavska organizacija nekaj nepostavnega, so njeni ljudje izpostavljeni smrti na prvi pogled.

Kakorhitro zagreši kaka delavska organizacija nekaj nepostavnega, so njeni ljudi izpostavljeni smrti na prvi pogled.

Kakorhitro pa zlomijo in snejo industrijalni baroni svojo besedo, pa imajo na svoji strani moč države, da jih ščiti pred upravičenim srdom delavcev.

To je nauk, katerega črpamo iz sedanjih dogodkov v Chicagu.

Mi ne odobravamo nasilja, katero izvrše delavci v obrambo svojih pravic in svojega obstoja.

Še v veliko manjši meri pa moremo odobravati nasilja, katera se izvršuje v imenu pravice in postave. Taka nasilja so na dnevnem redu proti malo številnim izzvanim nasiljem, katera zagreši delavstvo.

Dopis

Claridge, Pa.

Ker se noče nihče oglašati iz naše naselbine, naj jaz sporočim, kako se nam tukaj godi. Ker imamo lepo vreme, se počutimo pravo dobro.

Premogarska stavka se nadaljuje in mi premogarji pridno obdelujemo svoje vrtove, da bomo imeli zadosti zelenjave čez celo leto. Prav prijetne počitnice imamo, ker smo si jih napravili sami in stopili v boj z organiziranimi rudarji proti izkoriščevalcem. Magnati so nam dali toliko delati, tako nizko mezo. Stopiti je bilo

Iz Slovenije.

Vlak je povozil dva moška.

Kakor poročajo iz Maribora, je na meji pri St. Ilju osební vlak povozil dva moška, ki sta šla ob progi. Eden je oblezel mrtev, drugi pa je bil smrtnonevarno poškodovan. Sudi se, da sta bila to dva tihotapeja, ki sta ob progi poskušala priti preko meje. Pri mrtevem so našli papirje, glaseče se na ime Alojzij Danjko.

Zagonetno obolenje.

V hotelu "Zamorec" v Mariboru je nenadoma obbolela Antonija Bajt, soproga ljubljanskega trgovca s cvetlicami. Poklicani zdravnik je odredil, da se prepele gospe v bolnico. Istodnevno je obolel pod istimi znaki tudi njen soprog, ki se je bil iz Maribora vrnil v Ljubljano. Zagonetni slučaj doslej še ni pojasnjen.

Poštni usad v Žireh okrađen.

Poštnemu uradu v Žireh je bilo to dni ukradenih 58 kg telefonske žice v vrednosti 10,400 K. Ker tat žice ni mogel spraviti na varno, jo je pri Dobravi vrget proč, kjer so jo našli in vrnili poštnemu uradu.

Iz Ptuja se pritožujejo.

da na tamkajšnji javni bolnici že 3 mesece ni voditelja kirurškega oddelka. Edini zdravnik bolnice dr. Vrečko, ki je ob enem okrajni zdravnik, je internist in vrhutega silno preobložen. Bolnica ne more sprejemati nobenih kirurških slučajev in prebivalstvo trpi vsled tega ogromno škodo.

Smrtna kosa.

V Ljubljani sta umrla trgovca pod Trančo Anton Leutgeb in gospića Marija Kalan, bivša lastnica nožarske trdnice Hoffman.

Nekaj, česar še nikoli ni bilo.

V nedeljo dne 23. aprila se je pripetil ob priliki blagoslovljenja večjakega mostu razveseljen in pomemben dogodek, ko se je pri pontifikalni sv. maši, ki jo je daroval prost dr. Tomažič, pel prvi v zgodovini evangelij v slovenskem jeziku.

Slovesen pogreb narodnega mučenika Kromarja.

Na slovesen način se je poslovila dne 22. in 23. aprila Slovenija od svojega narodnega mučenika Kromarja. Na desetstose ljudi je izkazalo Kromarju svojo poslednjo čast — narod se je poklonil duhu mučenika. S Suhega bajeja, onega žalostnega spomenika avstrijske tiranije, se je pomikal v soboto 22. aprila popoldne veličasten sprevod proti ljubljanskemu glavnemu kolodvoru. Z vsemi častmi je pokopal narod ostanke onega moža, ki je dal svoje življenje, ker je jasno povedal to, kar so mislili vsi rodoljubi: "Prav ima Srbija, da se brani!" Najvišji predstavniki države in najpriprostejši državljani, mlado in staro, vse, kar čuti plemenitost in patriotizem, se je zbralo ta dan k veličastni manifestaciji. Drugi dan pa so se poslovili od Kromarja v Črnomlju njegovi stanovski tova-

reba v vrste organiziranih rudarjev in voditi skupni boj do naše zmage.

Naj omenim, da dosedaj nimamo preveč stavekavkazov. Kaj žalostno je sporočati kaj takega kakor moram jaz ravno v tem dopisu. Tudi je šlo stavko kazit 5 naših rojakov. Ker spadajo k različnim slovenskim društvam, se bo postopalo z njimi po pravilih. Morebiti se jim je obljubilo kakki prezent, da so šli opravljati tako nesramno delo. Kadar bo stavka končana, bomo videli, kakšen pogled bodo imeli. Mehikanski klub bo imel precejne okraje, da bi jim zakril čela. Najbolja bo ribniška rehta. Drugikrat, ko se še oglasim, bom navedel imena vseh petih slovenskih stavkolomcev, ako jih ne bo že kateri drugi poprej.

Opozarjam rojake, naj pazijo pred argenti v sedanjem času, da se ne bo tako prigodilo, da bi v enem kraju pristopil v unijo, potem pa šel v drugi kraj opravljati umazano delo. Slišal sem, da so družbe razposlale agente, da privedejo stavkolomce. Torej varujte se pred sladkimi besedami!

H koncu dopisa pozdravljam strajkujoče premogarje in kličem: Stojmo solidarni do polne naše zmage! Na zdar!

Josip Hren.

riši in Sokoli. Bela Krajina, vsa Dolenjska je pohitela v tisočih, da s proslavo Kromarjevega spomina povelja idejo, katere mučenik je bil on. Bil je tako nepopisno lep dan, kakršnih Črnomelj še ni videl. Ljubljana in Črnomelj, dežela in mesto, sta se priklonila doli pokojnega Kromarja. Žalni sprevod je postal manifestacija narodne misli, kakaj iz krvi mučenikov se dviga vstajenje. Ni bila zaman prelita Kromarjeva kri, ker padla je v srečo rodoljubov ter vzgala plamen ljubezni do naroda, do domovine! In dosežen je bil triumf narodne misli, ko sta v bratskem zagrljaju Hrvat in Slovenec izrekla isto očitno spoved: "Vse za narod, vse za domovino!" Slava njegovemu spominu!

Razstrelba v kamniški smodnišnici.

Dne 18. aprila zvečer ob pol 9. uri se je na smodnišnici v Kamniku vnel oddelek za sušenje smodnika, kateri je stal v severnem delu smodnišnice ter je ves zgorel. Ogenj je nastal na ta način, da se je vsled segrevanja vnela neka zmes, ki je povzročila, da so se vneli v tem objektu nahajajoči se trije sodi smodnika, vsled česar je bila takšna eksplozija, da so po bližnjih hišah v Spod. Stranjah popokale vse šipe in je goreče tramovje eksplodirane stavbe letelo po zraku, kar je povzročilo strah, da se vžge kakih 100 m proč ležeče skladišče za smodnik, v katerem se je nahajalo pol vagona črnega smodnika in katerega eksplozija bi bila brez dvoma v mestu povzročila mnogo škode.

Človeških žrtvi ni bilo, ker so službo delavci pravočasno opazili, da gori neka zmes, ter so se preje utekli iz prostorov, predne se je upal smodnik v sodčkih. Sreča v nesreči je bila to, da se teden preje iz te sušilnice odvzel večjo množino smodnika. V takih slučajih se pokaže, kako nespretno je bilo, da je uprava te smodnišnice dala posekati lepe negovane in zaraščene gozde, kateri so ločili objekte enega od drugega ter tako zabranjevali gorčim ogorkom padati na razne objekte, na katerih se lahko povzročijo novi požari in nove razstrelbe. Okoličani, predvsem pa Grabničani so bili v nevarnosti, kdaj jih praharna žive pokoplje.

Pogorela je

na veliko soboto hiša Francetu Trohi na Babnem polju. Pohistvo in orodje je rešil. Zavarovan je bil nizko. Bili so žalostni prazniki, kdaj jih praharna žive pokoplje.

Imenovanje v državni službi.

Kmetijski svetnik Viljem Rohman je imenovan za kmetijskega svetnika 3. stopnje v 6. činovnem razredu pri pokrajinski upravi v Ljubljani, kmetijski nadzornik France Traupn za kmetijskega svetnika 6. stopnje 6. činovnega razreda pri kmet. oddelku pokrajinske uprave v Ljubljani.

Odtegotanje davka pri mezdah

ustavljeno. Veliko razburjenje je nastalo med delavstvom, posebno med rudarji, ko je začela premogokopna družba v Trbovljah odtegotati delavstvu velike svote za plačilo osebnih dohodnin. Davčni predpisi so nalagali delodajalcu odgovornost za plačilo osebnih dohodnin z vsemi postranskimi davki. Odtegotali bi znašali običajne svote 4000 do 6000 kron. Razburjenje delavstva je bilo torej razumljivo. Proti temu načinu izterjave davkov pri najvišjih so se dvignili tako delavci kot delodajalci. Kakor poroča Samostojna strokovna delavska unija, ki je intervenirala v zadevi pri finančnem delegatu, je že izdan nalog davčnim uradom, da se izterjevanje odtegotaje takoj ustavi.

Pretep v pivovarniški kantini.

Ignacij Gjura, delavec v pivovarni Union v Ljubljani, je z neko družbo pihal v pivovarniški kantini. V pijanosti so se kmalu sporekli in končno tudi stekli. Gjura je dobil pri tej priliki tako močno po glavi, da je moral iskati pomoči v bolnišnici.

Izprememba pri mariborski policiji.

Poveljstvo varnostne straže je prevzel revirni nadzornik Frančič, dosedanjí poveljnik revirni nadzornik Anton Najdič pa je nastopil bolezenski dopust.

Peter Zgaga

Jutri se bo oženil moj prijatelj Blaža. Moje iskrene, prisklene čestitke. In tem čestitkam za oči-rek dober zvet: Dragi prijatelj, za blaže se boji!

Kako je tam doli pri nas...

Od Triglava do Sečina sama buna.

Od solin do Kobarida nič ni prida.

V Ljubljani, slavnoznani, je nemir.

V belem Zagrebu so vrani. V Belemgradu bo pa pir...

Pa pravijo in pravite, da jugoslovanski poslanci ničesar ne delajo. O saj ni res, saj temu ni tako.

Kljub temu jih ima pa jako na piki veliki srbski vojevod Pašić. Nepristano jim očita brezdolje, ali kot se bolj po domače pravi — lenobo.

Zadnjič je vstal v obrambo svojih tovarišev poslanec ter takole izjavil:

— Volilec si me poslali v Beograd ter mi naročili naj delujem za kmetijsko reformo, za agrarno vprašanje, za zdrave podlage in za javno moralo. Vse to sem opravljal vestno in točno.

— Kako? — so ga vprašali — ko vas vendar nikdar ni bilo v skupščini.

On je neprestano zatrjeval: V tem oziru sem več napravil kot vsi drugi. Posebno pa, kar se tiče javne morale.

— Kako vendar?

— Tekom zadnjega zasedanja narodne skupščine sem jaz zasedal nizko polico v tihih kotičku. Polovico svojih dijet sem dal portirju, da me je pustil tam. To je velika žrtve za narod. In druga žrtve je bilo trpljenje, ki je posledica slabe robe, katero mora človek v Jugoslaviji zavzeti. In vprašate me, kaj sem storil za javno moralo? Le pomislite, kaj bi bilo, če bi svoj posel kar tako v zbornici opravljal...

Frak ne napravi kavalirja, zakrpane hlače pa barabe ne.

Zavezniki se vedno niso izgubili upanja, da bo vlek stric Sam zanje kostonj iz Jerjavice.

V Jugoslaviji je vsepolno vajakov protiboljševskega poveljnika Wrangla. Vlada jim daje službo stražnikov, financarjev itd. Drugače si ne morem predstavljati kaj to da strážijo ti ljudje Jugoslavijo pred boljševiki. Skoda le, da jih ne plačuje Francija, pač pa jugoslovanski davkoplačevalci.

Avstrijski vinogradniki se pritožujejo nad delavnostjo ameriških prohibicionistov v Avstriji. Ravno se teh apostolov kislice in puščobe je treba Dunajčanom v sedanjih časih ko stane ameriški dolar deset tisoč kron.

Če bi opica, o kateri nekateri trdijo, da smo njeni potomci, poslušala sedanje moderne pesmi in moderno godbo, gledala moderne plesne in najnovejšo modo, bi lahko upravičeno vzkliznila: — Prokleto se mi je izpridel za rod!

ŠTEDENJE KOT IZDATEK**Katero pot gre Vaš denar?**

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ!

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdajanje svojih dohodkov, brez ozira na to kako zali so, ali kako občutni so odbitki na istih.

Ako smo torej dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi dolgovali mesarju namestu sebi — potem je vprašanje rešeno.

DAJTE NAM PRILIKO RAZLOŽITI VAM NAČIN, KI BI BIL NAJBOLJ PRIMEREN VAŠIM POTREBAM.

Glavno zastopstvo
Jadranske Banke

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Ustanovljena 1. 1878

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor: RUDOLF PERDAN, 933 S. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS PALANT, Box 108, Pearl Ave., Lorain, O.
Čelnik: JOSEPH PISCHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. I. BLOCH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrti: JOE N. MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni odbor: Dr. JOS. V. GRAHEK, 543 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor: MOHAR MLADIĆ, 2603 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.Parolni odbor: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 2312 Beacon Ave., Seattle, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.Zdravstveni odbor: VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STEINLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARO, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavno tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika potnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišča sprejema naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristož. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnik: bližnjega društva J. S. S. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Nove društvo se lahko ustanovi s 8 člani ad članicami.

Ameriški duh na visokem morju.

Stric Sam v potniški službi. Parobrodna črta, ki je v njegovi službi prevažala največje število članov tujerodne družine.

Evropejci, posebno pa iz onih dežel, kjer je bila izseljeniška kveta že pred meseci dosežena, čakajo z mrzlično nestrpnostjo dne 1. julija, kajti tega dne bo pravomočna nova priseljeniška postaja, ki znova odpre vrata v novi svet onim, katere navdaja želja pa delu ter so prepojeni s trdnim voljo, hoteč si prilastiti demokracije naprave Amerike, da začno novo življenje ter morda pestanejo enkrat dobri državljani te dežele. Oni, ki z nestrpnostjo pričakujejo obnove priseljenjstva, so večinoma člani družin in zanje znači ta dan zopetni stik s svojimi dragimi v Ameriki.

Ker je po nekaterih evropskih državah denar malo vreden, v največ slučajih dobavljajo voznike liste onim, ki hočejo priti v Ameriko, njihovi tukajšnji sorodniki, prijatelji ali znanci. Soglasno s tem je zanimivo opazovati, da onim, ki pošiljajo svojem karte v domovino, najbolj ugaja najnovjša parobrodna družba, to je United States Lines, katero kontrolira vlada Združenih držav. United States Lines, kateri glavni urad je 45 Broadway in ki imajo urade in agenture v vsakem mestu Združenih držav, poročajo, da so vključili že velikansko število vnaprej plačanih voženj.

To se dogaja iz praktičnih in dušeslovnih razlogov. — United States Lines so ustanovile popolnoma nov sistem za potnike tretjega razreda, ki potujejo med New Yorkom, Cherbourgom, Bremenom in Gdanskom na njihovih razkošnih parnikih. Potniki, ki potujejo s parniki United States Lines, potujejo v čednih, čistih in udobnih kabinah. Imajo tako udobnost in postrežbo kot so jo imeli prej samo kabinški potniki. To dejstvo je postalo splošno znano in vsled tega so postajali parniki United States Lines vedno bolj in bolj popularni. Vsled tega se ni čuditi, da oni, ki hočejo dobiti sem svoje ljudi, kupijo karto za parnik United States Lines, kateri odpluje iz Bremena in Gdanska.

Se bolj važen in zanimiv razlog je pa ljubezen, pripadnost in zupanje tujerodnih Amerikancev vnaprej vsemu, kar je ameriškega. To čustvovanje se tiče tudi United States Lines, ki so pod zaščito ameriške zastave.

Nihče bolj ne cení in ne občuduje ameriških naprav kot inozemci, ki hoče dokazati pri vsaki priliki mu priliki svoje odobravanje velikih naredb, katerih se je tudi on deležil. Tujerodec z navdušenjem podpira vsako ameriško napravo — vsled tega tudi United States Lines — kajti oni zaupajo v Ameriko, ameriško pravico in ameriški duh, ki temelji na plemenitem principu bratske ljubezni ter enakosti vseh.

Francosko zna.

"Ali razumete francosko?"
"Da, če sam govorim!"**NOVE SLOV. "JUGOSLAVIA" PIANO-ROLE**7 PESMI Z BESEDAMI, 3 POLKE, 3 VALČKE, 3 KORAČNICE itd.
PIŠITE TAKOJ PO CENIK, KATEREGA DOBITE EDINO PRI:
NAVINEK-POTOKAR
331 GREEVE ST. CONEMAUGH, PA.

Dr Ivan Tavčar:

VISOŠKA KRONIKA.

1695.

(Nadaljevanje.)

VII.

Drugo jutro je bil oče mirnejši. Njegova govorica je pričala, da mu je nekaj pomirilo razburjeno notranjost.

Ko sem pristopil k njemu, mi je ukazal sesti, in takoj sem vedel, da mi hoče nekaj povedati, česar mi do takrat še ni bil povedal.

Res je pričel govoriti in dolgo je govoril:

— Ta iz Loke me je potolažil. Povedal mi je, da mi še ni obupal nad večnostjo. Kar pa mi je naloženo, to se mora zgoditi, ker bi sicer ne postal deležen usmiljenja, katerega sem silno potreben. Kar ti bom naložil, izpolni. Izidor, če hočeš pomagati očetu, ki se ba prav kmalu seli s sveta!

Zapriseči me je hotel, da izpolnim njegovo voljo; zahteval pa je, da naj prisrežem pri svetem evangelijskem. Pripravljen sem bil prisreči, a prisreči sem hotel le pri Bogu in božji porodnici Mariji. S starim možem, ki mi je bil oče in ki je umiral, sem se prepiral. Naposled sem odnehal v toliko, da sem prisegel pri Bogu, pri Materi božji in pri svetem evangelijskem.

Ta popustljivost je bila velika pregreha, in komaj upam, da mi bo pri zadnji sodbi odpuščen!

Nato je oče nadaljeval tako-le:

— Da vse več in da ti ne bo treba ničesar izgubiti, ti bom povedal to-le: Sramoval se boš svojega očeta, a kar se je zgodilo, se je zgodilo, in Valentin Trubar mi je naložil, da ti moram odkriti vse. Da bom težko umrl, bi ti tak opazil, in naj sem ti prikrival svoje hudobno življenje ali ne. Gospod Valentin je ukazal — torej poslušaj!

Na svet sem prišel nekje v Poljski dolini; kraja ti ni treba vedeti. Ali sem imel zakonskega očeta, ne vem; poznal ga nisem. Kolikor se spominjam, sem živel pri materi, ki je služila v gradu na Brdu pri gospe Doroteji Suzani. Kar se spominjam, sva bila z materjo v evangelijski cerkvi, ker je bilo na Brdu zbirališče najpobožnejših služabnikov svetega evangelijskega. Ti so nam oznanjali čisto božjo besedo ter nam kazali pravo pot do nebes.

Ko sem bil star dvanaest let, je zankala ljubljanska gosposka gospe Doroteji Suzani, da mora z Brda. Mater in mene je vzela s sabo ter se naselila v nemškem mestu, ki se mu pravi — Nuernberg. Tam sem se v svetem evangelijskem bolj utrdil, ali žalosten sem, da pozneje nisem živel po njem. V dvajsetem letu moje starosti je gospe Doroteja Suzana umrla. Kmalu za njo je umrla tudi moja mati, tako da sem bil sam na svetu. Potem sem se klatil okrog in se seznanil s mnogimi malopridneži. Ko se je Šved vtekel v nemško vojno in ko je gosposki Wallenstein klical ljudi pod svoje zastavo, sem se oglasil pri cesarskih. Silno mlad sem bil že v bataliji pri Lutetani, kjer je padel švedski kralj in naš general Pappenheim. Nato pa sem vdiral po Nemčiji okrog ter se udeleževal bitk, ki so bile res lepe.

Pri mojem oddelku je služil tudi Lukež. Kako je prišel k nam, kod se je vlačil poprej, ne vem. Po tem ga tudi nikdar nisem povpraševal, kakor me tudi on ni izpraševal, kje sem se klatil poprej jaz. Slučajno se je pokazalo, da sva rojaka in da sva oba iz te doline. Od takrat sva skupaj držala ko dvojčka. Bil je boljši od mene; pil ni, igral ni in za ženske ni maral, česar o sebi ne trdim.

Ziveli smo divje življenje. Vojakovali smo se za vero, pa vere ni bilo ne v cesarskih, ne v švedskih vrstah. Gorje mu, kdor je prišel pod naše orojke! Človeško življenje ni veljalo več kakor jabolko, ki ga sklatiš z drevesa! Požigali smo, jemali smo, kjer smo kaj dobili; prebivalstva nismo pobijali, če se ni branilo; ženskam smo delali vsako krivico; otrok nismo morili, pač pa so tako reči uganjali oni iz Brandenburga ali oni iz Ogrskega. Živeli smo, da si je moral Lucifer od veselja meti roke, ali na smrt nismo prav nič mislili. Jedli in pili smo in koeke

smo metali, dokler ni hudič vzel vsega, kar smo bili naplenili v polju in kar smo bili naropali po seliških. Da, divje življenje smo živeli! In to življenje mi sedi sedaj na tilniku, da težko umiram! Verjemi mi, da težko umiram!

Nekoliko se je oddelnil, izpil nekaj vode, potem pa je zopet nadaljeval:

— Ko so bili zabodli gospoda Wallensteina, smo prišli pod grofa Gallasa. Ta kapitan je rad pil in ni skrbel, da bi bilo kaj v skladiščih. Zatorej smo večkrat trpeli lakot, tako da sva se ga z Lukežem naveličala in da sva v tihi noči odrinila k Švedom. Tam je tedaj zapovedoval vojvod Bernard, ki se je imenoval po nekem nemškem mestu, katerega ime mi je ušlo. Bil je hudič v človeški podobi, a vem, da ni veroval ne v hudiča, še manj v Boga. Podil nas je od batalije do batalije; ena je bila čednejša od druge. Dobro smo živeli. Vsakemu, najsi je bil papist, najsi je bil protestant, smo vzeli zadnji vinar. Res, bili so časi, katerih se jezdec rad spominja!

Od Bernarda smo prestopili pod Torstonsona, ki je vselej vedel sovražnika zgrabiti na pravem mestu. Pa je bil hud gospodar, ki te je za najmanjšo reč izročil profosu, da si v hipu stal na lestvi pod visilicami in da so ti sapo vzeli prej, kakor si misliš. Vse to ni ugajalo ne meni, ne Lukežu. — Pri Jenikovem na Pemskem smo premlatili cesarske in jih na ti-soče položili v travo. Midva z Lukežem sva imela srečo, da sva došla v pest cesarskega generala. Se danes dobro vem, da mu je bilo ime Hatzfeld. Da sva mu izkazala pardon, je nama moral položiti sto težkih zlatov, katere sva posteno delila.

Odtedaj se pričinja moja nesreča! V ta rumeni denar sem se zagledal in polastila se me je lakomnost. Teh petdeset rumenjakov sem spravil v usnjato možno in jo nosil na vrvič okrog vratu, tako da je bila skrita in varna pod mojim kirasom. Ravno zategadelj mi je tako dobro ostalo v spominu, da je bila batalija pri

vasi, ki so jo imenovali Jenikov. Močnja je odtedaj s plenom in ropom postajala težja in težja, in obilokrat mi je ožulila kožo, ko smo se v skoku podili nad cesarske.

Pa tudi Tortensona sva se z Lukežem nasitila. Prestopila sva v vrste Baniera, ki tudi ni bil dosti pridna. Zatorej sva jo prav kmalu od njega odkurila ter se zopet vdinjala pri cesarskih, kjer je bilo manj strapaca in več menaže. Prej sva se vojskovala za sveti evangelijski, sedaj zopet za sveto katoliško stvar. Ne s posebno srečo. Kjer smo trčili na Švede, so nas naklestili, in tu in tam smo izgubili generale in topove.

V tistem času se je meni in Lukežu pridružil kamerad, ki je trdil, da se piše za Jošta Schwarz-koblerja in da je doma iz Eyrlshoua, nekje tam, kjer leži mesto Passau. Govoril je, da je oženjen in da je pustil v domači vasi ženo in otroka, hoteč si pridobiti v vojski kaj denarja. Ni pil, ni igral, in gotovo je tudi on nosil pod kirasom težko možno. Bil je človek starejši od naju, sam zase in manj odkritosrčen, da ti ni rad pogledal oko v oko.

Pri Dachau na Švabskem smo navezadeli zopet enkrat Švede potolkli. Z Lukežem in Schwarz-koblerjem smo zajahali, ko smo podili sovražnika, v njegovo bagažo; Tam smo uplenili vojno blagajno, katero smo s težavo priklili tovaršem. Vendar se nam je posrečilo, da smo jo spravili na varno in da smo jo zakopali v zemljo. Ravno ko smo bili z delom pri kraju, je sprožil neki Šved, ki je ležal ranjen pod polomljenim vozom, svoji samokres na nas ter Lukeža težko ranil. Da sva s kameradom Schwarz-koblerjem strelca takoj zadušila, mi lahko verjamej!

Nekaj dni pozneje je prišlo sporočilo, da so cesar in kralji sklenili mir in da je končana vojna, katere se je vlekla menda trideset let in pri kateri sem imel sam opravka skoraj osemnajst let.

Dolje prihodnjici.)

Italija in anarhija.

Vsled vojne je po celem svetu morala globoko padla, v deželah znagovalec skoraj ravno tako kakor v deželah premagancev. Če so sodimo ta polom po slovstvu ki ga imenujejo "ogledalo časa", je brezdvomno v Franciji ljudska duša še najbolj ohranila svoje ravnotežje. Nasprotno pa je, kakor meni nek francoski kritik v Italiji napravila vojska in njene posledice najgloblje ranje duševnemu stanju ljudstva. — Nemčija je kakor nam svedočje njeni pisatelji, izšla iz viharja pijana predvsem jeze. Italija je pa po sklepu mira postala plen nejevolje, jeze in zagrizenosti. To sicer niso tako nasilni občutki kakor jeza, a niso nič manj globoko zmedli narodovo zavest. Pisatelji mlade talijanske generacije prihajajo eden za drugim in pripovedujejo občinstvu, kako jim je pri sreč. In na dnu je vedno ista stvar, isto razočaranje, ki ga kažejo.

Lani je izšel zanimiv laški roman, ki nam v svetli luči kaže socialni položaj v Italiji. Mladi pisatelj Mario Puccini, nimaše 35 let — pravi o njem (Viva!) anarhija! Firenze, Bemporad, 1921: "Vojna ni prinesla italijanske erote, temveč je že bolj pomagala zvesti naše misli. Nikdar nismo bili tako tako daleč od razumevanja našega pravega bistva in naših izgledov v bodočnost in to samo zaradi svetovnega požarja.

Junak Puccinijevega romana je ubog knjižar, ki putuje po celi Italiji in ponuja povsodi v nakup svojo izdajo laških klasikov. V Piacenzi jih ponudi med drugim enemu odvetniku, enemu grofu in enemu prodajalcu sira, ki mu vsi odklonijo. Odvetnik mu pravi: "Čemu li čitaš? Ali imam kakšen dobiček od tega, če se potrudim, da čitam." Prodajalec sira ga zavrne na še bolj prozaičen način. Grof pa, ki je bogat, ima

strah pred knjigami, ker knjige silijo "misliti". Sicer pa dovoljuje bogastvo vse krepkejšo zabavo kot knjige. "Bogataši imajo kone, avtomobil, in družabni krog, v katerem se potroši mnogo energije, da naravnost trati energijo". Oprostite se jim mora, da ne čitajo romanov.

Naš junak gre dalje v Bologno in ponudi tam svoje klasike na debelo tovarišu - knjižotrcu. Tam mu pa značilno odgovori: "Romani, romani, to so knjige, ki se prodajajo! Seveda morajo imeti pešter ovitek ki predstavlja ženske! Kaj boste z vašimi klasiki!"

Nekdo drugi mu pa svetuje, naj doda svoji zbirki velika porno-grafa Castija in Aretina, kajti Italija je velika in ljubi svinjarije. Obupana gre raje in ponuja Leopardi in Foscola, a ljudje mu odgovarjajo: "Dajte Castia in Aretina!" Odtedaj je knjižar imel priliko videti samo morano anarhijo go pa pride v Jakin, pa se upozna tudi s politično anarhijo, ki razsaja in triumfira. Znameniti profesor mu pravi: "Čemu naj služi o vaši klasiki? Če ima kdo danes hegemonijo, so to Rusi! Rusi so edini narod ki je pokazal pogum zavreči buržujstvo in ga vklemiti v okove." In to je profesor, ki tako govori, vzgojevalec duš — "Uboga Italija!" si misli knjižar in gre dalje. Pride v Umbrijo, na deželo in upa tam najti "ponosne kreposti rodu". Sreča kneta ki se sprehaja in ga naivno vpraša: "Zakaj pa ne delaš?" In seljak mu odvrne: "Čakam na revolucijo."

In tako spoznava vedno hujše stvari, a ko pride v Rim, vidi višek anarhije. Kajti Rim ima samo eno stremenje in to je: pri-ekavovanje popolnega fizičnega življenja. Rimjani so prišli iz skepticizma do nihilizma. — To je slika sodobne Italije, kakor nam jo je naslikal Italian.

Slavnost v Veržeju.

Narodni praznik je bila nedelja 23. aprila za Prekmurje in Mur-sko polje, kajti ta dan se je uresničila davna želja prebivalstva, da sta se namreč obe pokrajini zvezali z lepim mostom. Dasi kri-čeča gospodarska potreba, so ven-dar Madžari z vsi silo nastopali proti premostitvi Mure. Na vsak način so hoteli preprečiti, da bi spoznali Prekmurci Muro polje, in da bi na ta način vstala v njih zavest, da niso osamljeni, temveč imajo preko Mure dobre in zanesljive brate. Naj tudi propade Prekmurje gospodarsko, samo da se izvrši madžarizacija Prekmurja, je bilo geslo Madžarov in radi tega se ni smela Mura premostiti.

Toda izvršil se je preobrat in slavni "Magyarország" se je zvalil v prah. Svobodno je postalo Prekmurje in sestavni del Jugoslavije. Tedaj pa je prišel tudi čas, da se izpolni davna želja prebivalstva ter se premosti Mura. Veliko potrebo mostu preko Mure je Jugoslavija takoj spoznala, ter sva nemudoma na delo za zgradbo mostu. Toda nastajajo so začele težkoče za težkočami. Spričo naraščajoče gradnje so se pre-kočali proračunjeni stroški za zgradbo mostu in delo je moralo počivati. Tedaj so se oprijeli dela za dovolitev potrebnih kreditov. Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo. Kot prvi je potekal na dveri ministra za javna dela Vu-kičevića poslanec Drogenik. Mini-ster je takoj spoznal, da je dogra-ditev mostu nujna in da se ne za-hteva niti visoka svota. Toda bilo je tedaj ravno v dobi neusmilje-nega zmanjševanja proračuna. In zatogledelj, kje vzeti potreben de-nar? Pritisnilo se je na finančnega ministra, ki načeloma ni bil na-sproten, toda je izjavil, da nima denarja in da bi moral potegniti enakim željam prebivalstva tudi v drugih pokrajinah. Toda poslanci Sam. kmet. stranke niso odnehal, ampak vtrli in vtrali. Finančni minister se je omehčal, toda dvomil je še, če ni most pri-Veržeju le strankarska zadeva. Tedaj sta šla ministri Pucelj in poslanec Drogenik po poslanca dr. Hohnjeca, ki naj bi potrdil, da je veržejski most nacionalni interes, in naknadni kredit se je bil do-volil. Ko je bil dovoljen kredit, je gradba mostu pod vodstvom inžen-erja Orla Jadro napredovala in zgradila se je tudi lepa dovoz-na cesta k mostu. In v nedelja 23. aprila se je izvršila slavnostna otvoritev mostu.

Bil pa je to tudi narodni praznik, kakršnega Veržej še ni zlepa dočakal. Na tisoče naroda se je zbralo ta dan ob mostu in na ti-soče ljudstva je praznovalo dan, ko je bila končana stara krivica in ko je tudi prej tako zapuščeni-mu Prekmurju zasijalo sonce pravice. Na vseh obrazih sta vla-dala svečanost in navdušenje, po-svod se je videlo, da ni mogla storiti država sebi večje dobrote, kakor da je postavila most. Taka hvaležnost je bila vidna vspe-šod. In pokali so topiči, donele pesmi. Fantje na konjih, dekleta v belih oblačilih, gasilci v svojih uniformah, vse v prazničnem na-strojenju. Zastave in slavalok, svetlice in okrašeni vozovi — po-svod praznični znaki. Vse pa je pozdravljalo tako divno pomladno sonce, da je bilo vse prepričano, da je nastala tudi za obmursko prebivalstvo vesela pomlad.

Ob k. dop. so se pričele sveča-nosti, ko so se pripeljali iz Ormo-ža zastopniki osrednje vlade in pokrajinske uprave, minister za javna dela Vukičević, minister za kmetijstvo Pucelj, pokrajinski namestnik Hribar in zaslužni branilec severne meje gen. Maister.

Kot prvi je pozdravil goste veržejski župan, kateremu se je na kratko zahvalil minister Pucelj. Pri slavaloku pred narodno so-lo je bil drug sprejem. Kot prva je govorila majhna, a pogumna solarka Marija Koroša, za njo pa enako lepo gđ. Tončka Horvat. Obena se je zahvalil v lepem go-voru minister Pucelj. V naravi je pomlad, v vaših srečih je pomlad, naj nastane tudi enkrat pomlad za prekmursko prebivalstvo! Naj pomeni veržejski most prvi priče-tek te pomladi!

Med špalirjem gasilcev in mno-žico naroda so se odpeljali nato gostje proti mostu. Pred mostom je bila postavljena četa vojskava, ob vstopu na most, pri slavaloku, pa so stale razne deputacije. V

imeni Muro polje je pozdravil goste Rajko iz Cvena, načelnik okrajnega zastopa v Ljutomeru. Zahvalil se mu je minister Pucelj. V imenu gasilcev je govoril Jan-čez Stuhce, načelnik gasilne zve-ze za Ljutomerski okraj.

Skozi špalir gasilcev in Orlov so odšli nato gostje čez most na prekmursko stran, kjer so jih pričakovali odposlanci Prekmurja. Kot prvi je pozdravil župan iz Dekleževca Mesarič. Lepo in po-gumno je govorila za njim mala kuhar iz Zahove. Vsem se je za-hvalil minister Pucelj. Hoteli so tuje da bi bila reka Mura jez, ki naj bi ločila Prekmurje od Slove-nije. Toda ne jez, temveč vez bodi reka Mura! In da bo to doseženo, se je zgradil veržejski most.

Po končanih pozdravnih govo-rih so odšli odlični gostje na sre-do mostu, kjer je bil postavljen oltar.

Besedo je povzel pokrajinski namestnik Hribar in po kratki re-miniscenci na madžarske intrige podal zgodovino mostu. Most je veljal okoli 6 milijonov kron. De-lalo se je pridno, in posebna za-hvala gre tudi vojaški upravi, ki je znatno pomagala s svojimi teh-ničnimi oddelki. Z zgraditvijo veržejkega mostu je storjeni šele prvi korak. Treba je še zvezati Prekmurje z dobrim cestnim o-mrežjem in nujna je tudi železni-ka iz Ormoža v Lendavo, ki se pri-čne graditi še letos. S trikrat-nim živio-kriem na kralja, kate-rega je vse navdušeno ponovilo, je zaključil pokrajinski namest-nik svoj govor.

Nato je bral proš dr. Tomažič pontifikalno sv. mašo, pri kateri je ubrano pel zbor gojencev sale-zijanskega zavoda. Pri tej maši se je pel prvič vs. evangelijski v slo-venskem jeziku. Po sv. maši je blagoslovil proš dr. Tomažič mest in podelil vsem blagoslov.

Za tem je imel proš dr. Toma-žič zelo lep in vsebinsko bogat cerkveni govor. V srbskohrvat-skem jeziku se je zahvalil najprej vladi, da je izpolnila davno željo prebivalstva. Nato pa je poudaril skrb cerkve za mostove. Že v starem Rimu so skrbeli za mosto-ve duhovniki, ki so se zato nazi-vali pontifices (graditelji mo-stov). Katoliška cerkev je ohrani-la to tradicijo. V srednjem ve-ku je bil poseben red bratov gra-diteljev mostov (ordo fratrum pontificum), ki je gradil na juž-nem Franceskem mostove. Tudi kasneje je ostala cerkev vedno zvesta tej tradiciji in različni spo-meniki na mostovih so najlepša priča cerkvene ljubezni do mo-stov. To je čisto naravno, kajti most je simbol cerkve. Kakor spa-ja most dvoje obrežji, tako je cer-kev most, ki vodi v nebesa. Toplo se zahvaljuje zato proš dr. To-mažič vladi, da je s sprejetjem cerkvenih svečanosti v otvoritve-no slavnost mostu spoštovala sta-ro tradicijo cerkve.

Nato je pozdravil proš dr. To-mažič v njih narečju Prekmurce ter jih pozival, naj bodo složni in zvesti državi, ker le tako dosežejo svojo srečo.

Po kratkem in toplem govoru je izročil potem minister za javna dela Vukičević most svojemu na-menu.

Topiči so tedaj zagrmeli, pevski zbor pa je zapel himno "Bože pravde".

Most pri Veržeju je bil oddan ljudstvu.

Nato so odšli gostje pred sale-zijanski zavod, kjer so jih pričakovali voditelj zavoda za gojenci. Sirota Primorce Vendramin je le-po deklariral pozdravno pesem, zbor pa je zapel pesem "Po-zdrav". Predstavniki oblastev, vlade in društev so odšli v zavod, kjer so jim priredili Salezijanci gostoluben banket.

Narodni praznik je bil 23. april za Obmurje. Naj bi skoraj sledil drug in še večji praznik, ko bo zdrčal železni konj iz Lendave v Ormož. Upati je, da se to kmalu zgodi, ker minister Vukičević je obljubil storiti vse, kar je v nje-govi moči, da se bo moglo prazno-vati čim prej tudi ta praznik.

Imenovanje.

Iz Beograda se poroča, da je imenovan za predsednika mari-borskega okrajnega sodišča višji sodni svetnik dr. Toplak, doseda-nji podpredsednik okrož. sodišča.

Novo poslopje za ministrsko pred-sedstvo.

Kakor poročajo iz Beograda, je ministrski predsednik dobil v spo-razumu z ministrom za javna de-la pooblastilo, da sme najeti po-sejilo 15 milijonov Din, ki naj se porabi za zgradbo poslopja za mi-nistrsko predsedstvo.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Predno se podamo na parnik "President Wilson", pozdravlja-mo se enkrat mojo mater, brate in sestro v Clevelandu, kakor tu-di vse moje znanee in prijatelje. Pozdravljam tudi mojega botra Muhčica v Jolietu, Ill., Franka Za-krajskega in Dežmanove v Clevel-landu, Ohio, ki so nas sprenili na kolodvor. Z Bogom in zdravi osta-nite! — Anton Lindič in družina iz Bele cerkve.

Svojim prijateljem Slovincem in Hrvatom naznanjam, da sem prišel v New York na potu v sta-ro domovino. Tu sem se obrnil na

ADVERTISEMENT.

Ali je vaše srce močno in krepko?

Tisočeri imajo srčno napako, pa ne vedo. Vsakdan čitamo, da je kdo umrl zaradi tega. To se zgodi, če se srce zleđa. Pravčasno se da veliko srčnih omezi preprečiti. Eno najboljših zdravil za srce je Nux Vomica. Ustali in krepki delovanje srca. Če srce slabo ali nerodno utripa, naj se vzame čez 200 Nux. Hitro se opazi čudovito iz-premenbo na boljše. Če je delovanje srca slabo, je prizadeto vse telo, kro-ženje je slabo in sistem ni pravilno bruden.

V takem slučaju se takoj poslužite Nuxa-Tone. Vsebuje pravilno količino Nuxa, da oživi srce in mu ojači delo-vanje. To pomaga cirkulaciji, kar je ačno, da deluje telo v polni moči, živju in živahnosti. Nuxa-Tone pa ne stori samo tega. Vsebuje sedem drugih dragocenih zdravil: železo, ki dela bogato, rdečo kri; fosfor, ki hrani in jači živce; cescaro, ki ureja črevesje ter preganja strupe iz siste-ma. Res, ni za zdravila, kot je Nuxa-Tone za slabe, nerodne, upadne, po-tre, polne moške in ženske. Garanti-ramo, da popolnoma zadovolji ali se a vrne denar. Celo mesečno zdravil-je stane \$1.00. Prodajajo ga vsi dobri lekarnarji, ali ga vam pa pošlje po listi, poštnine pristo National Labo-ratory, 1018 S. Wabash Ave., Chicago, po sprejemu \$1.00. (Adv't)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm tužno vest, da je dne 7. maja ob 6. uri zvečer v Salt Lake City, Utah, nenadoma preminul moj ljubljeni soprog oziroma oče in brat

ANTON PROJ,

rojen 13. junija 1880 v Virmšaeh pri Škofji Loki. Truplo blagega pokojnika je bilo prepeljano v Rock Springs, Wyo. Pogreb je bil iz hiše žalosti 11. maja na tukajš-nje katoliško pokopališče.

Obenem izrekam presrčno hval-lo vsem darovalcem vencev in evetja ter vsem onim, ki so se pri-šli posloviti k mrtvaškemu odru in spremili ranjkega na zaenji poti na mirovdor. Posebna hvala tistim, ki so mi tako zvesto stali ob strani v teh težkih dneh.

Tebi pa, nepozabni, ljubljeni Anton, kličem: Lahka naj ti bo ameriška zemlja in mirno počivaj!

Prosi se tihnega sožalja.

Antonija Proj, soproga.

Adelica, hčerka.

Rock Springs, Wyo., 12. maja 1922. (17-19-5)

Pet vzrokov, zakaj naj si nabavite Električni lonec za lim.

Ohrani isto gorkoto. Toploto je lahko izpremeniti. Lim je vedno pripravljen za upo-rabo. Ogenj ni odprt—vsled tega nevar-nost požara zmanjšana. Pristojbina za zavarovalnino manj-ša kot pri odprtem plamenu.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Poslužnice, kjer se razkazuje in razstavlja električne priprave za udobno občinstvo.

20 Norfolk St
10 Irving Place

124 West 42d St
151 East 86th St
15 East 125th St

362 East 149th St
555 Tremont Ave

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN

Spisal Emile Gaboriau,

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

117

(Nadaljevanje.)

— To je gorostasno, — je vzkliknil Galpin. — Seveda, — se je oglašil gospod Dobizon, — javno mnenje je bolj omahljivo ter nezanesljivo kot pa valovje morja. Galpin je nato vprašal svojega pisarja: — In kaj drugace? — Izročil sem gospodu Grancier pismo, katero ste mi dali. — In kaj je rekli? — Našel sem ga v posvetovaju s predsednikom gospodom Dominijem. Vzel je pismo, ga prečital ter rekel z najbolj ledenim glasom: — Dobro. Reči moram, da je bil v resnici besen, kljub vsej ledeni zunanosti. Gospod Galpin je bil v resnici strašno poparjen. — Tega ne morem prenesti, — je rekel. — Ti ljudje, ki imajo strup v svojih žilah, ne pa krvi, ne odpuste nikdar. — Še par dni nazaj ste imeli o njem zelo visoko mnenje. — Par dni nazaj ni gledal na mene kot na vzrok velike nesreče za njega. Nato je nadaljeval pisar Mešinet: — Ko sem zapustil gospoda Grancier, sem se napotil v sodnijo, kjer sem izvedel novico, ki je pretresla celo mesto. Grof Klodijez je mrtev. Galpin in Dobizon sta se ozrla drug v drugega ter vzkliknila istočasno: — Moj Bog, ali je res? — Izdihnil je danes zjutraj, malo pred šesto uro. Videl sem njegovo truplo v privatni sobi državnega pravdnika. Župnik iz Breši je bil tam v družbi dveh nadaljnjih duhovnikov. Čakali so na nosilnico, da odnesejo truplo na grofov dom. — Ubogi človek, — je vzdihnil Dobizon. — Čul pa sem še dosti več, — je nadaljeval Mešinet, — od stražnika, ki je bil na straži v pretekli noči. Povedal mi je, da je prišel župnik iz Breši, kakorhitro je izvedel, da grof umira, da nudi umirajočemu zadnje tlačenje vere, a grofica ga ni hotela pustiti k bolniku. Nato pa je prišla gospodična Šandore ter hotela govoriti z groficom. — Ali je mogoče? — Gotovo. Ostali sta skupaj več kot četrt ure. Kaj ste imeli med seboj? Stražnik bi rad prisluškoval, a ovrnil ga je župnik, ki je klečal pred vratni. Ko sta se ločili, sta bili obe strašno razburjeni. Nato je grofica takoj poklicala duhovnika, ki je ostal pri grofu, dokler ni izdihnil. Dobizon in Galpin se še nista opomogla od presenečenja, ko je nekdo boječ potkal na vrata. — Noter, — je rekel Mešinet. — Vrata so se odprla in vstopil je orožniški seržant. — Semkaj tae je poslal državni pravdnik, — je rekel. — Ravno kar smo njeli Trumence. — Moža, ki je pobegnil iz ječe? — Da. Hoteli smo ga ravno odvesti nazaj, ko nam je povedal, da ima sporočilo za grofca glede obsojenega de Boaskorana. — Trumence? — Da. Nato smo ga odvedli v sodnijo in jaz sem prišel po povelja. — Hitite in recite da bom takoj tam, — je rekel Dobizon. Orožnik je odšel. — Moram vas zapustiti, gospod Galpin, — je rekel. — Čuli ste, kar je povedal orožnik. Mora biti nekaj zelo važnega. Sodnik ni bil prav nič manj razburjen. — Ali vas smem spremljati? — je vprašal. — Gotovo, — je odvrnil Dobizon, — a podvzajte se. Tega priporočila ni bilo treba. Galpin se je hitro oblekel, narkar sta oba odšla. Mešinet je sledil obema gospodoma, ko sta hitela po cesti nazval. Dobri ljudje iz Sotverja pa niso bili malo presenečeni in skandalizirani, ko so videli ponavadi tako skrbno oblečenega sodnika napol razgaljenega. Stojče pri vratih, so rekli drug drugemu: — Nekaj posebno važnega se je moralo pripetiti. Poglejte ta dva gospoda. Dejstvo je bilo, da sta hodila tako hitro, da so se ljudje lahko po pravici čudili. Na celi poti pa nista izpregovorila med seboj niti ene besedice. Predno pa sta dospela na sodnijo, sta bila prisiljena ustaviti se. Nekako štiristo ali petsto ljudi je zastavljalo pot. Takoj je polegel hrup. Moški o pričeli snemati klobuke ter napravili protor. Na najvišji stopnjici se je prikazal duhovnik iz Breši, v spremstvu dveh nadaljnjih duhovnikov. Za njimi so prišli štirje, ki so nosili nosilnico, pokrito s črnim prtom. Pod blagom pa je bilo videti obrise človeškega telesa. Ženske so se pričele solziti in one, ki so imele dosti prostora, so poklekale. — Uboga grofica, — so vzdihovale. — Tukaj je mrtev njen ter pravijo, da ji umira doma tudi hčerka. Dobizon, Galpin in Mešinet pa so bili preveč zaposleni s svojim lastnim delom, da bi mogli misliti na govorice ljudi. Ker je bila pot prosta, so pohitele navzgor, v sobo Mešinete, kamor se privedli orožniki Trumence. Dvignil se je, kakorhitro je spoznal gospode ter snel svojo čepico. Bil je v resnici Trumence. Dobrodušni postopaj pa ni izgledal tako brezkrbno kot običajno. Bil je blede ter očividno precej razburjen. — No, — je rekel Dobizon — ali ste se vendar ustili ujeti? — Oprostite gospod, — je odvrnil Trumence, — jaz se nisem pustil ujeti, pač pa prišel iz svoje lastne volje. — Kako to? — Popolnoma sam od sebe. Vprašajte seržanta. Seržant je stopil na prej ter rekel: — To je gola resnica. Trumence je prišel sam k nam ter rekel: Udam se kot jetnik. Govoriti hočem z gospodom Dobizonom glede važnega pričevanja. Postopaj se je ponosno vzravnil ter rekel: — Vidite, gospod, da se nisem zlagal. Medtem ko so ti gospodje brskali po celi okolici, sem jaz sedel v podstrešni sobici pri Rdečem

jagnjetu v namenu, da pridem na dan šele potem, ko bodo popolnoma pozabili name.

— Ljudje, ki stanujejo pri Rdečem jagnjetu, morajo plačati, a vi niste imeli nič denarja.

Trumence je hitro potegnil iz žepa pest napoleonov ter bankovcev po pet in dvajset frankov ter rekel:

— Vidite, da sem lahko plačal svojo sobo. Udal pa sem se, ker sem postal človek in ker nočem, da bi šel nedolžen človek na galere.

— Gospod de Boaskoran?

— Da. On je nedolžen. To vem ter tudi lahko dokazem. Če ne bo govoril on sam, bom govoril jaz.

Dobizon in Galpin sta bila kot trda od presenečenja.

— Pojasnite, — sta rekla oba v isti sapi.

Trumence pa je zmalj z glavo ter pokazal na orožnike. Kot človek, ki razume na vse formalnosti postave, je odvrnil:

— To je velika skrvnosta. Kadar se kdo izpreveduje, ne vidi rad, da bi ga slišal še kdo drugi kot duhovnik. Razventega pa bi tudi rad, da se mojo izpoved zapiše.

Na znamenje Galpina sta se orožnika odstranila. Mešinet je sedel za mizo ter prijel za pero.

(Dalje prihodnj.)

Iz sovjetske Rusije.

XI. kongres komunistične stranke v Rusiji, ki je zboroval konec marca, se je takorekoč osredotočeval okoli otvoritvenega govora Ljeninga.

Po ruskih boljševiških poročilih je Ljening govoril o vprašanjih nove gospodarske politike v Rusiji. Dejal je, da imajo komunisti moč in ogromna sredstva na razpolago, niso se pa še naučili obvladati državne mašinerije. Zapustili so stara pota, niso se pa še navadili sigurno hoditi po novih. Sovjeti so zadnji čas nastopili nekakšni splošni umik pred kapitalizmom, ki je bil potreben, zdaj pa je izdana parola, da se ne gre več nazaj. Prišli smo s kapitalisti do točke, preko katere ne bomo več šli. Tisti, ki so pri tem razširjali paniko, češ, vsa socializem je šel v drobne kose, so večji del menševiki in zoper te velja slejkoprej neizprosni boj, ker leti nam največ škoduje. Da se Rusija ne bo poburžavila, za to ima ravno proletarijat skrbeti, v kojega rokah se nahaja vsa politična in gospodarska moč. Seveda se pri tem zelo čuti pomanjkanje kulture. Buržuazija je premagana, buržuazna kultura pa, naj je tudi notranje rihla, deluje v sled sila zakona lenosti dalje in je opasna za komuniste, ki stoji na vodilnih mestih. Toda tudi prva lokomotiva ni bila v enem dnevu zgrajena. Leta 1917., je Rusija izstopila iz najbolj reakcionarne vojne sveta, leta 1918., je šlo za to, ali naj vladajo sovjeti ali parlament in je zmagal sovjetski sistem, leta 1919/1920 smo obvladali notranje sovražnike, leta 1921/22 začenjamo graditi novo gospodarstvo. Glede uprave je dejal Lenin, da se morajo pri najvišjih sovjetskih organih odpraviti različne komisije, o katerih se je prepiral, da so veliki večini nepotrebne.

Molotov je poročal o organizaciji stranke. Stranka se je v letu 1921/22 izčistila in so različne opozicijske frakcije izginile. Stranka šteje zdaj pol milijona članov nasproti 659.000 pred "čiščenjem". V diskusiji o Ljeningovem govoru se je naglašala važnost gesla, da se ima umik pred kapitalizmom ustaviti; treba pa je to bolj konkretno formulirati. Zlasti je treba vrniti se k načelu državne preskrbe in državnega gospodarstva v veliki industriji po enotnem načrtu. Troekij je zlasti poudarjal potrebo vzgoje komunističnega narasčaja.

Isti boljševiški viri pa nam tudi na drugem mestu poročajo, kako daleč se je komunistični pred kapitalizmom načelom umaknil. Brez tega bi nam namreč Ljeningov govor za poznavanje nič ne koristil. Znano je, da se zlasti Francija z vsemi silami upira priznanju sovjetskega režima, ker da inozemskemu kapitalu ne nudi nobene prave varnosti. Na to je Čičerin v posebni noti na vse velesile odgovoril, da so te pravne garancije pod sovjetskimi režimom podane. Dočim se pa Čičerin v tej noti izražal le v splošnih frazah, je v posebni spomenici, ki je je velesilam poslal dodatno, šel konkretno do podrobnosti. V tej spomenici zahteva a namreč ljudski komisar za zunanje zadeve sledeče zakone, ki so se sklenili v Rusiji glede pravnih garancij kapitala v letu 1921-22:

1. Ukijenje je zakon o vezanosti uradnikov ali delavcev na določen urad ali delovno mesto, kakor tudi prisilna delovna mobilizacija. — 2. Vzpostavljena je svoboda obrtne in poklicne delavnosti ter svoboda prehajanja iz enega mesta v drugo ter svobodno razpolaganje državljanov s svojimi stanovanji; nasilno deložiranje je odpravljeno. — 3. Vzpostavljena je tudi svoboda dopisovanja. — 4. Popolnoma je ukijeno vsako izredno sodnijsko postopanje. — 5. Varstvo državnih pravic se je kodificiralo v načrtu kazenskega prava, ki se predloži izvrševalnemu odboru sovetov. — 6. Zemlja je nacionalizirana, vendar pa je vlada dovolila prodajanje nemunicipaliziranih zgradb kakor tudi prenos najemniških pravic na stavlbišča. — 7. Država upravlja sama neposredno samo maloštevilna velika in najvažnejša socializirana podjetja; ostala so se organizirala na trgovski podlagi, tako da uživajo gospodarsko samoupravo v obliki trustov; nekaj obratov pa je celo danih v najem privatni iniciativi. Take najemne pogodbe se morejo samo rednim sodnim potom razveljavljati. — 8. Inozemske koncesije ne podležijo niti nacionalizaciji niti konfiskaciji. — 9. Privatna trgovina in posredovanje je svobodno. — 10. Za izvoz in uvoz ter omogočitev zunanje in notranje je blagovne izmenjave so dovoljena ruska, inozemska in mešana akcijska podjetja.

To je torej tista črta, do katere se je izvršil tisti umik, o katerem je na XI. komunističnem kongresu govoril Ljening. Kakor se vidi, gre precej daleč.

Razne vesti.

Lloyd George pri zastopnikih delavstva.

Iz Geneve poročajo, da je bil povabljen na večerjo ki jo je priredil švedski ministrski predsednik Branting skupno z ravnateljem mednarodnega delavskega urada Thomasom tudi Lloyd George. Navzoči so bili dr. Beneš, Hilferding, Jouhaux, Renaudel, Smith, Wissell in večje število italijanskih in francoskih novinarjev. Thomas je pozdravil vse tam zbrane "dobro Evropejce", na kar je Lloyd George v svojem govoru rekel, da se nahaja tam kakor Danijel v levnjaku. On dobro razume skrb delavskih voditeljev radi konferenci in njihovo stremeljenje, da bi bili navzoči pri posvetovanju. Svoj govor je zaključil z besedami, da ako se konferenca razbije, bo Evropa popolnoma propadla. Jouhaux je kot delavski zastopnik izjavil, da rezultati posvetovanja ne morejo biti uspešni,

ako nimajo v njih svojega glasu tudi zastopniki delavstva in ako se od predsednikov in nasprotstev nacionalizma ne pride k splošnemu človeškemu naziranju.

Novi politični umori v Berlinu.

V noči od 18. aprila sta bila v Berlinu umorjena dva poprej visoko stoječa Turka, in sicer bivši generalni guverner v Trapeuntu Diemal Asni Bey in profesor Baha Eddin Sakir, ki sta bivala v Berlinu že več let. Ko sta se vračala pomoči domov z nekega družinskega sestanka, so ju na cesti ustrelili neznani ljudje, najverjetneje Turki. Morileci so čakali v neki veži in ko sta prišla mimo omenjena Turka v spremstvu udovetudi v Berlinu umorjenega bivšega velikega vezirja Talaat paše, so vdovo vrgli na stran, nato pa oddali več strelcev iz revolverja na pasanta, ki sta padla na tla in obležala mrtva. Storilec so

Pozor rojaki,

ki nameravajo potovati v kratkem v stari kraj in žele brzo dospeti na svoj rojstni dom.

Mi smo posredovali pri francoski družbi, da odredi poseben prostor za Jugoslovane na najboljšem parniku Paris, ki vozi samo 6 in pol dni iz New Yorka v Havre; torej do Ljubljane samo 10 dni.

Parnik Paris odpluje iz New Yorka

2 dne 14. junija in potniki tretjega razreda bodo imeli sobe z dvema, štirimi in ne več kot šestimi posteljami, posebno jedilnico, najboljšo hrano in vino pri vsakem obedu.

V Havre jih bo čakal poseben vlak, ki jih bo odvedel z vso prtljago vred naravnost v Trst. Na parniku ima vsako potnik do 300 funtov prtljage proste.

Izleta se vdeležijo tudi Mr. L. Benedik, vodja tiskarne Glas Naroda, ki bo šel potnikom na roke.

Vožnja tretjega razreda stane iz New Yorka do Trsta, vstevši vojni davek le \$113.85.

Izletniki naj se javijo, čimprej mogoče, da bomo zanje vse potrebno uredili. Kdor je pripravljen, da se tega izleta vdeležijo, naj nam pošlje takoj aro, da mu boljši prostor preskrbimo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street — New York

—Adv't.

zbežali in policija jih doslej še ni našla.

O razmerju Jugoslavije do Rusije

piše "Videlo": Ne mislimo, da mra naša država slepo slediti politiki Rusije, ker nismo absolutni rusofili. Ravno tako pa tudi ni potrebno, da živimo z Rusijo v sovrastvu. Današnje neprijateljsko razmerje med Rusijo in našo državo ni posledica nasprotujočih si interesov obeh držav, ampak vzrok leži v tem, da se je sedanja naša vlada zvezala s Francijo na življenje in smrt in postala naravnost vazal Pariza. Posledica take politike bomo od sedaj naprej stalno občutili, ker bo Rusija posled nastopala skupno z Nemčijo kot velesila. Edina pomoč, da pride mo iz tega položaja, bi bil popoln preokret v našem dosedanjem režimu.

ADVERTISEMENTA.

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel zelo sladke debele jagode, boksa 50 funtov .. \$6.50
Cipar grozdje največje in najsladkejšje jagode, boksa 50 funtov .. \$7.50
Malo črno grško grozdje, zelo sladko, boksa 50 funtov .. \$6.50
Cesplje funt po 10 centov. Za večja naročila posebne cene. Pošljite \$1. na račun vsake bokse ali naročite in poslati bomo takoj. BALKAN IMPORTING CO.
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.

Kako je ozdravil svojo kilo.

Star kapitan je ozdravil svojo lastn kilo potem ko so mu zdravniki rekli: "Pustite se operirati ali pa boste umrli."

Njegovo zdravlilo in knjiga zastoj. Kapitan Collins je vozil po morju mnogo let. Slednjič je dobil dvojni kil in ni moral samo ostati na suhem, tem več je moral biti več let v posteli. Poiskusi je zdravilna za zdravnike in pas za pasom. Pa ni imel uspeha. Slednjič mu je bilo rečeno, da se mora podvreči nevarni operaciji, ali pa mora umreti. Napravil ni ne tega, ne onega temveč se je sam ozdravil. Kapitan Collins je proučil sam svoje telo in slednjič je izšel način po katerem je postal zdrav, močan in srečen. Vsakdo se more poslužiti tega načina ki, čisto preprost, lahek, zanesljiv i brez stroškov. Vsakdo s kilo bi moral imeti Collinsovo knjigo, ki mu pove, kako se more ozdraviti, kako se mora vaditi, kako se mora prehraniti, kako se mora zdraviti, kako se mora poslužiti tega načina v svojem stanovanju brez kakšne težave. Knjiga in zdravlilo so pošljite ZASTONJ. Vse se pošlje vsake mu, kdor izpolni deljeni kupon, katere ga izpolni in odploji takoj.

KUPON ZA KNJIGO O KILI IN ZDRAVILU BREZPLAČNO.
Capt. W. A. Collins (Inc.)
Box 315F, Watertown, N. Y.
Prosimo pošljite mi Vaše BREZPLAČNO zdravlilo proti kili ter knjigo brez kakšne obveznosti od moje strani.
Ime .....

Naslov .....

KRETANJE PARNIKOV.

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

SEYDLITZ	24. maja	— Bremen	ANTONIA	1. julija	— Bremen
MINNEKAHDA	24. maja	— Hamburg	FINLAND	1. julija	— Cherbou
PARIS	24. maja	— Havre	AQUITANIA	4. julija	— Cherbou
SAXONIA	24. maja	— Hamburg	TUSCANIA	4. julija	— Genova
LAFAYETTE	24. maja	— Havre	SEYDLITZ	5. julija	— Bremen
MANCHURIA	24. maja	— Hamburg	PARIS	5. julija	— Havre
LA TOURAINE	24. maja	— Havre	ROCHAMBEAU	6. julija	— Havre
ORDUNA	27. maja	— Cherbou	FINLAND	1. julija	— Cherbou
ANTONIA	27. maja	— Cherbou	MANCHURIA	8. julija	— Hamburg
SEYDLITZ	27. maja	— Havre	ARABIC	8. julija	— Genova
PR. MATOIK	27. maja	— Cherbou	MAJESTIC	8. julija	— Cherbou
BERENGARIA	30. maja	— Cherbou	ORDUNA	8. julija	— Cherbou
MINNEKAHDA	31. maja	— Hamburg	LONE STAR ST.	8. julija	— Cherbou
FRANCE	31. maja	— Havre	N. AMSTERDAM	8. julija	— Boulogne
POTOMAC	31. maja	— Bremen	PRES. WILSON	8. julija	— Trst
MANCHURIA	31. maja	— Hamburg	ZEELAND	8. julija	— Cherbou
HANOVER	7. junija	— Bremen	ORPESA	10. jun.	— Hamburg
ROCHAMBEAU	1. jun.	— Havre	ST. PAUL	12. junija	— Hamburg
OLYMPIC	3. junija	— Boulogne	BERENGARIA	11. junija	— Cherbou
N. AMSTERDAM	3. jun.	— Cherbou	VAUBAN	12. junija	— Hamburg
ORPESA	3. junija	— Hamburg	OLYMPIC	12. junija	— Cherbou
LONE STAR ST.	3. maja	— Hamburg	NOORDAM	15. junija	— Boulogne
ZEELAND	3. junija	— Cherbou	LA SAVOIE	15. junija	— Havre
MAURETANIA	8. jun.	— Cherbou	G. WASHINGTON	15. junija	— Cherbou
ST. PAUL	7. junija	— Hamburg	MAURETANIA	18. junija	— Cherbou
ARGENTINE	7. junija	— Trst	ARGENTINE	15. junija	— Trst
LA SAVOIE	10. jun.	— Havre	KROONLAND	15. junija	— Cherbou
G. WASHINGTON	10. jun.	— Cherbou	HANOVER	19. junija	— Bremen
HOMERIC	10. jun.	— Cherbou	LAPLAND	22. junija	— Cherbou
KROONLAND	10. jun.	— Cherbou	ANDANIA	22. junija	— Cherbou
NOORDAM	10. jun.	— Boulogne	ROTTERDAM	22. junija	— Boulogne
AQUITANIA	13. jun.	— Cherbou	HOMERIC	22. junija	— Cherbou
PARIS	14. junija	— Havre	LAFAYETTE	22. junija	— Havre
CHICAGO	15. jun.	— Havre	ORPESA	22. junija	— Hamburg
ROTTERDAM	17. junija	— Boulogne	HUDSON	22. junija	— Bremen
MAJESTIC	17. junija	— Cherbou	MONGOLIA	26. junija	— Hamburg
LAPLAND	17. jun.	— Cherbou	FRANCE	26. junija	— Hamburg
HUDSON	17. jun.	— Bremen	CARONIA	29. junija	— Cherbou
CARONIA	17. jun.	— Cherbou	MAJESTIC	29. junija	— Cherbou
VANDYCK	17. junija	— Hamburg	RYNDAM	29. junija	— Boulogne
CARONIA	17. jun.	— Hamburg	VANDYCK	29. junija	— Hamburg
BERENGARIA	20. junija	— Hamburg	AMERICA	29. junija	— Cherbou
MONGOLIA	21. junija	— Hamburg	AQUITANIA	29. junija	— Cherbou
YORK	21. junija	— Bremen	PARIS	2. avg.	— Havre
OLYMPIC	24. jun.	— Cherbou	YORK	2. avg.	— Bremen
LAFAYETTE	24. jun.	— Havre	SAXONIA	3. avg.	— Hamburg
ORBITA	24. jun.	— Cherbou	CRETIC	8. avg.	— Genova
AMERICA	24. jun.	— Bremen	SEYDLITZ	12. avg.	— Trst
RYNDAM	24. jun.	— Boulogne	LA SAVOIE	12. avg.	— Havre
FRANCE	28. jun.	— Roulogne	SEYDLITZ	16. avg.	— Bremen
MAURETANIA	27. jun.	— Cherbou	LAFAYETTE	19. avg.	— Havre
MINNEKAHDA	28. jun.	— Hamburg	PARIS	23. avg.	— Havre
LA TOURAINE	28. jun.	— Havre	PRES. WILSON	26. avg.	— Trst
HOMERIC	1. julija	— Hamburg	ARABIC	29. avg.	— Genova
SAXONIA	1. julija	— Hamburg	HANOVER	30. avg.	— Bremen
PR. MATOIK	1. julija	— Bremen			

ADVERTISEMENTA.

CUNARD-ANCHOR

Najhitrejši moderni parniki na svetu. Takoj si preskrbite prostor, v vašem mestu oziroma bližini je agent.

IZLET V JUGOSLAVIJO pod osebnim vodstvom.

Mauretania - 6. junija (Preko Cherbouga.)

Vodila ga bosta Mr. in Mrs. Bakulic, Cunardova urada v San Franciscu. Gledala bosta na potne liste, skrbela za prtljago in druge stvari. Poseben vlak iz Cherbouga naravnost v Jugoslavijo. Celo potovanje iz New Yorka v osemih dneh. Vsi potniki tretjega razreda bodo v kablinah 2, 4 in 6 posteljami. Posebna pozornost posvečena zenskam. Cena za 3. razred do Ljubljane \$110. Davek \$5.

Naravnost v Dubrovnik ali Trst. Italija - 10. junija.

Karta \$90. Davek \$5. Zelenica do Ljubljane \$1.65.

Oglasi naj se PETER OMAN, ki je bil svoječasno na 519 13th St., Oregon City, Ore. Mi ga iščemo radi muje zadeve njegovega brata Aleksa, kateri je bil dalje časa v bolnišnici, sedaj pa je popolnoma okrevel. Prav hvalezni bomo tudi onemu, ki pozna Aleksa Omana in je pripravljen mu pomagati, da bo izpuščen iz bolnice. Vsa tozadevna pisma naslovite: Zadeva Oman, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York.

(17-19-5)

Koristno in potrebno za vsakega!

Dobili smo knjigo: 'NASVETI ZA HIŠO IN DOM'

Katera vsebuje sledeče koristne nasvete in navodila: Živnorenja, Živnozdravniki, Mlekarkstvo, Perutinar, Trtozeja, Domača zdravila, Kako se napravi različne domače pijače, Vseznalec

ter še mnogo drugih nasvetov in navodil, katere za vsakega potrebna.

Knjiga ima 400 strani. Stane 80 centov.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York

VAŽNO ZA GOSPODINJE

Izšla je nova kuharska knjiga

VARČNA KUHAČICA

Strokovnjakinja, ki je sestavila to knjigo, je polagala važnost nato, kako pripraviti bolj ukusna jedila z manjšimi stroški in s skromnimi sredstvi.

Knjiga je trdo vezana, stane \$1.

Slovenic Publishing Co. New York

SLOVENSKA BANKA

Zakrajšek & Češarek

78 - 8th AVENUE, NEW YORK, N.Y. (med 15. in 16. cesto)

pošljite denar v Jugoslavijo, Italijo itd.; — prodaja vozne listke za vse važnejše črte; — izvršuje notarske posle, klicavostne a zbiram krajem; — Cene vedno med najnižjimi. — Telefon Watkins 7237